Motion till riksdagen 1986/87:N101

Birthe Sörestedt m. fl. (s)

Handel med ädelmetallarbeten och om bestämning av volym och vikt (prop. 1986/87:8)

Mot.
1986/87
N101–103

I propositionen föreslås en förenkling av gällande regler rörande handel med ädelmetallarbeten. Syftet är att göra de statliga reglerna enklare och klarare samt att begränsa regelbeståndet.

Skälen till en minskad statlig kontroll och en förändring av finhalten på guldarbeten är inte av sådan vikt att det kan anses motiverat med en avreglering. De konsekvenser som förslaget kommer att medföra för guldvaruindustrin, handeln och konsumenterna är inte tillräckligt beaktade. Om den statliga kontrollen försvinner ges ökade möjligheter för oseriös verksamhet inom detta område.

Den statliga kontrollen av ädelmetallarbeten har mycket gamla anor. Den är en garanti för att svenska krav uppfylls. Den fungerar också som en kvalitetsgaranti av ädelmetallarbetets finhalt. Kontrollstämpeln är en trygghetssymbol. För konsumenten är det naturligt att guld och silver skall innehålla en viss finhalt för att bli betraktade som ädelmetallvaror. Många har trott sig köpa varor till lågpris utomlands, men ofta har det handlat om lägre finhalter och inte den vara man trott sig ha inhandlat. Konsumenten kan inte av varans färg avgöra vilken halt av ädelmetall den innehåller.

Förslaget ger möjlighet att sälja smycken med lägre finhalt, och risken för nickelallergier ökar med sänkningen av finhalten.

Med lägre finhalter skulle utbudet av smycken i Sverige bli betydligt större. Samtidigt måste konsumenterna då också bli vaksammare och vara medvetna om att smycken kanske bara innehåller hälften så mycket guld som i dag. I propositionen föreslås att ädelmetallarbeten ansvarsstämplas i form av namn och finhaltsstämpel som en garanti för konsumenterna. En garanti som skall prövas då en tvist uppkommer.

En stor del av köptryggheten försvinner mot i dag då kontrollen sker före försäljningen av varan.

Vidare bör års- och ortsstämplingen bibehållas. Det har ett kulturhistoriskt intresse och kan även vara väsentligt ur identifikationssynpunkt i samband med försäkringsfall.

Den svenska kontrollen är sedan länge en vedertagen information till konsumenterna.

Den nuvarande kontrollverksamheten vid statens provningsanstalt finansieras helt genom avgifter. Staten avdelar inga resurser för att täcka kostnaderna för verksamheten. Kontrollkostnaden utgör en liten del, ca 0,5 %, av det färdiga ädelmetallarbetets kostnad. Detta påverkar endast

1 *Riksdagen 1986/87. 3 saml. Nr N101–103*

marginellt varans pris, varför det ur denna synpunkt inte finns något skäl att upphöra med den obligatoriska kontrollstämplingen.

Det finns inte heller några skäl att sänka finhalten på guldarbeten med hänsyn till handeln med andra länder. Såväl i Europa som i övriga delar av världen finns det länder som har en finhalt på guldarbeten på 18 karat.

Förutom en inhemsk produktion finns i dag en betydande import, mer än 50 %, av ädelmetallvaror. Denna skulle, vid en sänkning av finhalten, öka avsevärt, inte minst från låglöneländerna. Exempelvis kan nämnas att i Danmark sjönk den inhemska produktionen från 80 till 20 % då lägre finhalter infördes. En sådan utveckling kan också befaras i Sverige, och den svenska tillverkningen kommer omedelbart att drabbas. Troligen kommer merparten av arbetstillfällen att försvinna.

Det finns skäl att slå vakt om detta hantverk. I dag sysselsätts drygt tusentalet i guldvaruindustrin, och redan nu minskar branschen med ca 5 % årligen. En krympande marknad och konkurrens utifrån har medfört att många företag redan har det besvärligt. Dessutom medför slopandet av den obligatoriska kontrollstämplingen att arbetstillfällen vid statens provningsanstalt försvinner.

Att slopa en väl fungerande verksamhet är inte tillrådligt, sett ur såväl konsument- som sysselsättningssynpunkt. Då den dessutom ej medför någon kostnad för staten finns ingen som helst anledning att ändra på befintlig verksamhet.

Hemställan

Med hänvisning till ovanstående hemställs

att riksdagen avslår proposition 1986/87:8 i de i motionen berörda delarna.

Stockholm den 22 oktober 1986

Birthe Sörestedt (s)

Lahja Exner (s) *Berit Oscarsson (s)*

Hans Pettersson (s)
i Helsingborg